

Xavian Quarta

Kořeny a genezi značky Xavian - českého výrobce s italskými kořeny - není třeba opakovaně připomínat, tím více posledních pár let, kdy nedaleko Prahy usazená firma pronikla s velkou parádou na opravdu světovou úroveň co do známosti i kvality, zejména pak s modely Perla Esclusiva, Orfeo nebo Prometeo. Pro toho, kdo je obeznámen s organickými tvary aktuálních řad, s citem pro masivní dřevo, kolem něhož se v tuto chvíli katalog točí nebo s tím, že hlavním estetickým trendem značky je elegance a italský šmrnc, může být překvapující nejnovější počín Xavian - série až britsky pojatých monitorů s příznačným názvem Classic Series.

Nová řada vpadla na trhu tak trochu jako blesk z čistého nebe a jde o první podobný pokus v historii Xavian. Sérii uvedl model Quarta a jak výrobce říká, Classic Series má obsahovat reprosoustavy s úctou k estetice tradičních (neboli klasických) modelů a je to tak - když se podíváte na stojanový model Quarta, vidíte až archetypální podobu reprosoustavy.

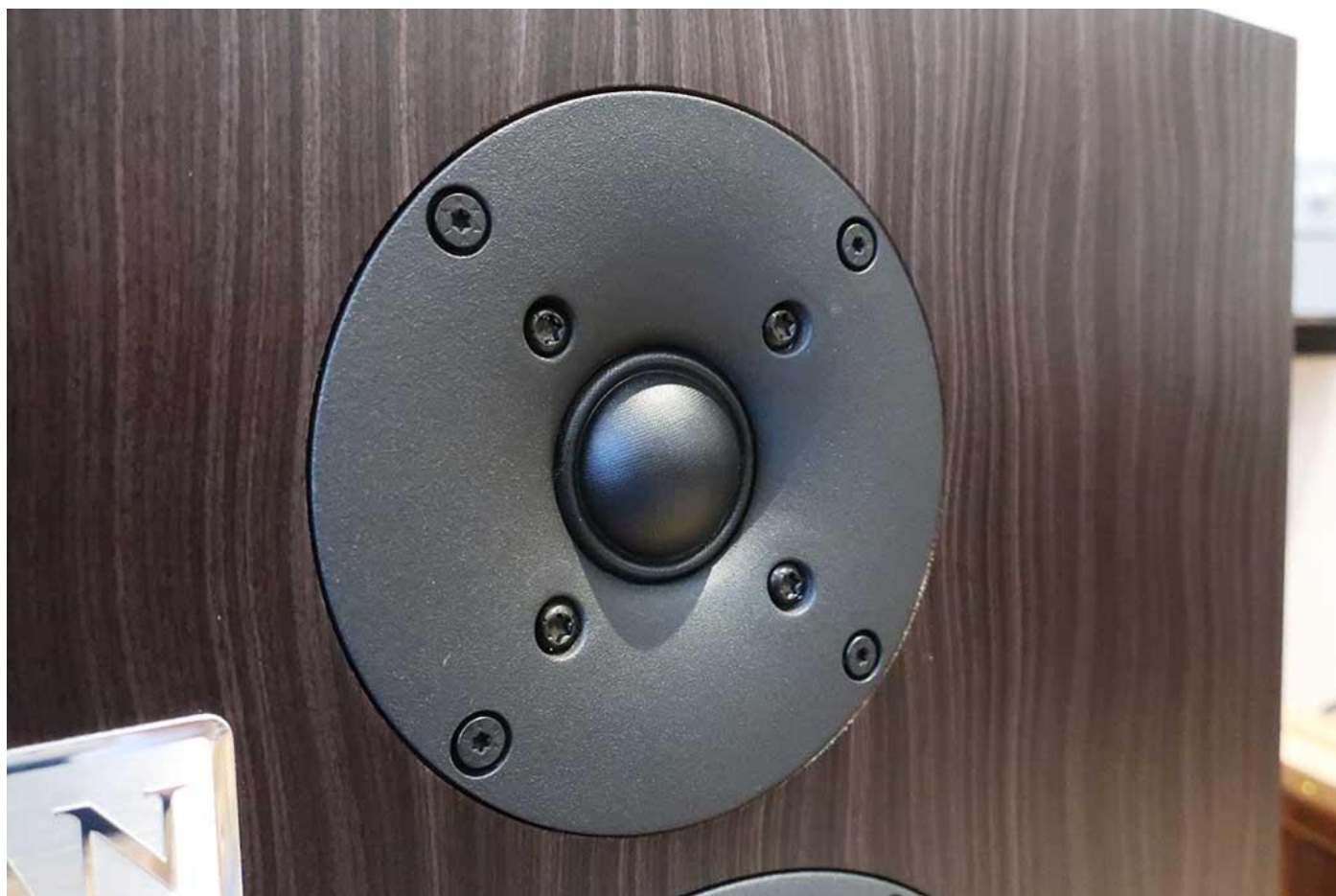
Ozvučnice Xavian Quarta mají jednoduché pravoúhlé tvary a jsou velké, ale ještě ne obří. V konkrétních číslech to znamená výšku 68 cm, šířku 35 cm a hloubku 40 cm, k čemuž je vhodné si připočítat i příplatkový stojan o výšce 30 cm, tvořený dvěma MDF profily ve tvaru V, které spojují desku odpovídající půdorysu ozvučnice s masivní základnou.

Na povrchu skříně najdete ručně aplikované dýhy vysoké kvality a s krásným povrchovým zpracováním - cit pro dřevo je ostatně známou silnou stránkou Xavian a ať už sáhnete po Silver Ebony, po Zebrano nebo po Rosewood provedení, bude to opravdu klasicky vypadající reprosoustava, byť pro moderně smýšlející je k dispozici i černý nebo bílý hluboký lesklý lak.

Onen klasický feeling podtrhuje i "sněhulák" trojice měničů na čelní stěně - tweeter a středobas jsou vizuálně blízké těm použitým v modelech Orfeo a Prometeo, pod nimi ale trůní doposud největší basový měnič v historii firmy, zasazený pod kroužkem, elegantně kryjícím šrouby. Na trendy dob minulých navazují Quarta i stříbrnou cedulkou, usazenou asymetricky ve výšce mezi tweeterem a středobasem.

Stejná cedulka, tentokrát ale přímo ve vertikální ose, je nalepená na zadní straně, kde když sjedete pohledem dolů, objevíte další podobnou cedulku, tentokrát s kompletními specifikacemi a popisem reprosoustav. O kousek níž jsou dva páry bi-ampingových / bi-wiringových terminálů Xavian. Nikde ale ani stopa po bassreflexu a tím se dostáváme k dalšímu aspektu, který model Quarta odlišuje od drtivé většiny současné produkce.

Quarta je totiž reprosoustava s uzavřenou ozvučnicí typu "infinite baffle". Zásadní je také strukturální pevnost skříně, kterou zajišťuje krom použití 3 cm tlustých MDF panelů hlavně systém vnitřních vzpěr - jsou tu tři horizontální a dvě vertikální; ve většině z nich najdete otvory pro proudění vzduchu, středobasový měnič ale má vlastní uzavřenou pracovní komoru (tedy, on ji má i tweeter, ale tam ji tvoří kompaktní tlumený labyrint přimknutý k zadní stěně měniče, protože to pro jeho frekvence stačí). I díky tomuto poctivému sestavení váží jeden kanál velmi poctivých 40 kg.

Nejvyšším frekvencím je vyhrazena měkká impregnovaná kalota o průměru 2,9 cm, jejíž cívka je navinuta plochým hliníkovým drátem a jejíž frekvence usměrňuje propočítaná geometrie planžety. Středobasové pásmo řeší kónická membrána s průměrem 17,5 cm, jedná se o impregnovaný papír na dvojitěm pevném závěsu, snižujícím vlnkové zkreslení na minimum a v pohonném systému je cívka o průměru 5 cm, navinutá poměděným plochým drátem. Pro nejhlubší tóny je určen opět klasický kónus, tentokrát s průměrem 27 cm a vyrobený z ručně impregnovaného nelisovaného papíru. O pohon se netypicky stará mimořádně silný neodymový magnet a cívka s průměrem 5 cm má měděný drát navinutý jak vně, tak uvnitř formeru, což je komplikované na výrobu, ale zase zajišťuje mnohem lepší a přesnější chování membrány. Všechny měniče pochází z vlastních výrobních kapacit firmy v Itálii, kde reproduktory vznikají pod značkou AudioBarletta a před osazením se ručně párují. Xavian se chlubí, že každý pár modelu Quarta má identickou frekvenční odezvu v toleranci pouhých +/- 0,5 dB.

U basového měniče využil výrobce také poměrně výrobně náročný systém usazení, respektive opírá těžký magnetický systém o jednu z vnitřních vzpěr, za níž je ještě další příčka, tlačící na zadní stěnu přímo v ose reproduktoru. To prakticky zamezuje jeho vibracím a (prý skutečně měřitelně) zlepšuje využití energie, která do magnetu proudí.

Za zmínku stojí také frekvenční výhybka - po vzoru nejvyšších firemních modelů jsou součástky (mezi nimi i odpory Mundorf s 1% tolerancí nebo cívky a kondenzátory Jantzen a Mundorf s tolerancí 3%) pečlivě vybírané. Výhybky mají nastavenou proměnlivou strmost a řeší třeba i kompenzaci reaktivity basového reproduktoru v oblasti rezonančního kmitočtu, což je ve výsledku vidět třeba i na naměřené impedanční křivce. Přechodové kmitočty nastavil Xavian na úroveň 300 a 2 700 Hz.

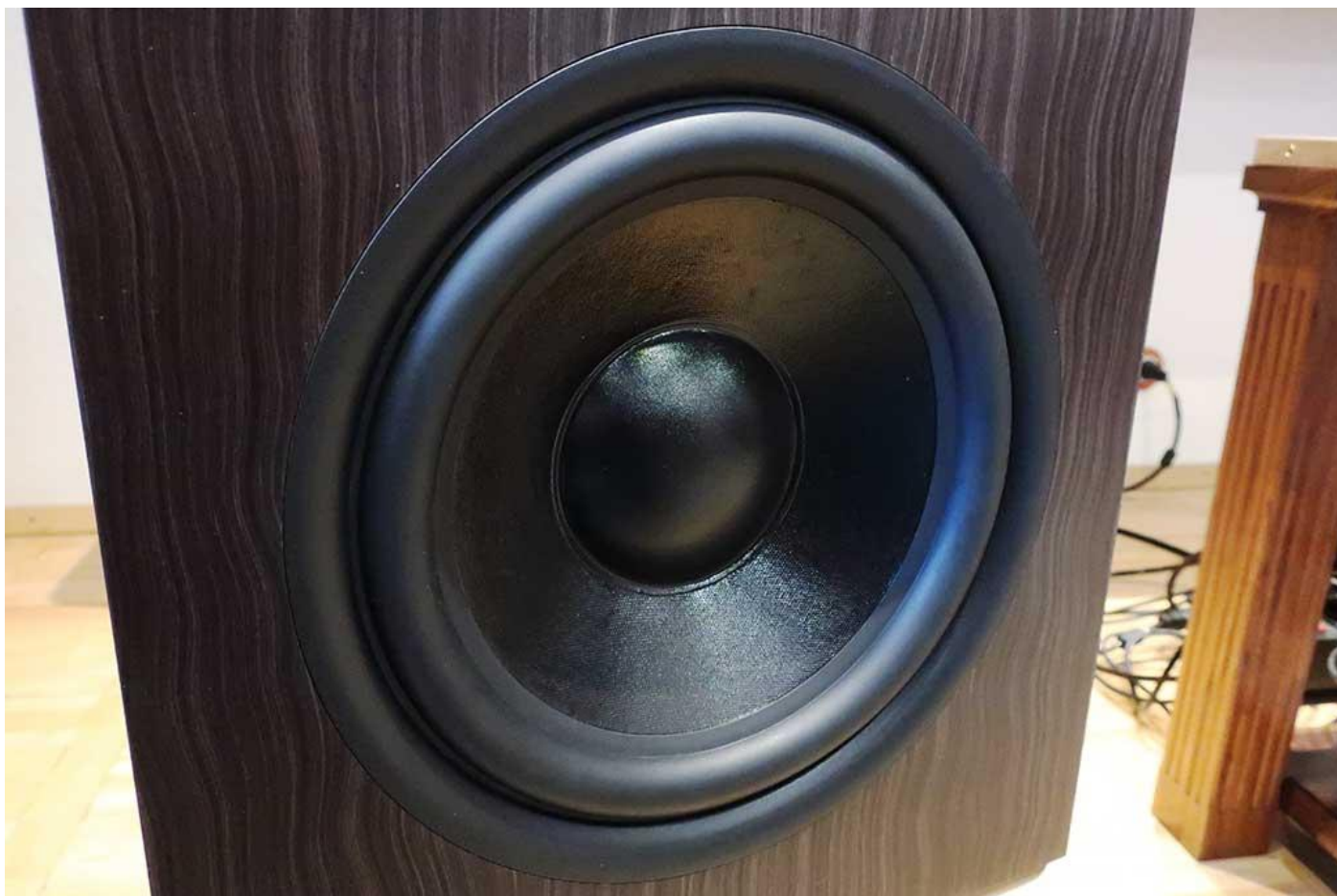
Na uzavřenou ozvučnici má Quarta solidní pracovní frekvenční rozsah 47 - 20 000 Hz (v toleranci -3 dB), jmenovitá impedance činí 8 ohm a charakteristická citlivost mírně nadprůměrných 87 dB / 2,83 V / m. Výrobce udává, že k plnohodnotnému rozehrání budete potřebovat alespoň 30 Wattů na kanál a maximum, které reprosoustavy snesou je 250 Wattů.

Xavian Quarta jsme měli možnost poslouchat v místnosti dovozce, kde hrál systém v čele s elektronikou Norma - zdrojem signálu byl přehrávač s digitálními vstupy DS-1, případně přes něj hrající Pioneer N-70AE, zesiloval Norma Revo IPA-140, alternovaně Grandinote Shinai a k dispozici byla i osvědčený dvojice Marantz PM8006 a ND8006. Propojeno bylo firemními signálovými kabely Aulos a reprokabely Mondiale II. Porovnávat jsme mohli s kompletním portfoliem Xavian od Perla Esclusiva, přes modely Ambra a Accorda až po Orfeo nebo Prometeo.

Uzavřené ozvučnice mají nevýhodu v tom, že aby dosáhly na hlubší bas, potřebují jednoduše velké rozměry, nemluvě o tom, že třeba z britských uzavřených ATC bas dostanete jen skutečně špičkovou elektronikou. Model Quarta je ale překvapivě jiný a hraje až nečekaně bezprostředně a snadno, takže i nabublaný bas v Jonesově "No Sanctuary Here" ("Vinyl Classics Vol. 2" | 2014 | stereoplay | 3/2014) je dostatečně výrazný a mohutný, aby splnil takové to prvotní očekávání od tak velké ozvučnice i tak velkého basového měniče. Co vás ale určitě nadchne, to je přesnost a autenticita basového měniče - tóny jsou excelentně přesné, pevné a doslova hýří podrobnostmi, které potvrzují slova výrobce o monitorovém stylu přednesu. Není tu žádný wow efekt, je to maximálně realistický přednes, parádně rychlý, konkrétní a čitelný způsobem, který si spojíte s ještě dražšími (a mnohdy ne o málo) výrobky.

I dedikovaný středotónový reproduktor tu drží linii svižného, transparentního a mimořádně kontrolovaného zvuku - tím i zpěv Sophie Zelmani v "How It Feels" ("Dali CD Vol. 3" | 2012 | Dali | 280939) působí odzbrojující realisticky, je čistounký, prezentovaný se vzornou transparentností, parádně integrovaný a přitom má tělo a plnost, kterou si spojíte se zvukem Xavian. Možná je těchto atributů o něco méně, než jsme zvyklí, na druhou stranu je to dozajista nejinformativnější model v nabídce, prokreslení s až analytickým charakterem je fascinující - minimálně v kontextu cenové hladiny. Právě na středech je pak fenomenálně snadno znát i to, když vyměníte cokoli v řetězci - včetně třeba masteru nahrávky (stačí si srovnat Qobuz přes iPad, TIDAL přes Pioneer a kompaktní disk přes Normu), nemluvě o kabelech a už vůbec ne o zesilovačích. Quarta do výsledného zvuku zasahuje jen nemnoho a její

charakter se drží příkladně neutrálního monitorového zvuku, jen lehce "polidštěného" charakteristickou muzikalností Xavian.

Výšky, třeba činel v "Hello Dolly" Jerryho Hermana ve verzi Dutch Swing College Band ("Jazz Masters Vol. 4" | 2017 | STS Digital | STS-6111166) byl skvěle oddělený, naprosto bez potíží rozlišoval jednotlivé činely, udržel naprosto čitelný jejich dozvuk a přes vší svou jasnost nepíchá, nekouše a nesvítlí nijak dominantně nad zbytkem frekvenčního pásma a v této nahrávce slyšíte celou plochu činelů, jsou to objekty v prostoru, ne jednotlivé cinkající body a prostě je celkově znát, že analytický charakter nejvyššího pásma vám vydoluje hotové záplavy detailů - a přitom i tady platí, že to není za cenu agresivity nebo tvrdosti, což je dobré u horších nahrávek, než je právě "Hello Dolly"; hrajte klidně nějaký metal a Quarta vám trochu suše sdělí, že výšky jsou na či za hranou, ale není to vysloveně agresivní a únavné chování, je to skutečně dospělý monitor.

V "Kote Moun Yo?" Markuse Schwartze a Lakou Brooklyn ("System Solution" | 2019 | Nordost) bylo cítit, že Quarta se dynamických pasáží rozhodně nebojí a co víc, na rozdíl od většiny uzavřených koncepcí snadno dá najevo mikrodynamické nuance už při opravdu hodně nízkých poslechových úrovních a rozehrává se snáz, než by hodnota citlivost napovídala. Hlasitost pak můžete v praxi libovolně zvyšovat a život z Quarty dýchá samozřejmě a autoritativně ve v podstatě jakékoliv poslechové úrovni. Nezaskočí je ani velmi dynamické momenty a i tady je cítit, že realističnost má jasnou prioritu před efektností.

Pokud pak někdo nějaké reprosoustavy nazve monitory, očekáváte rozhodně technicky brilantní rozlišení, spoustu informací a až mikroskopické detaily na dosah ruky - zejména, když se cena vyšplhá už do takových výšin, v jakých se Quarta pohybuje. A soudě dle "Nativity Carol" Johna Ruttera ("First Sampling" | 1990 | Reference Recordings | RR-S1CD), právě tady rozhodně zklamání nebudete. Naopak, právě to, jak samozřejmě Quarta doslova rozpitvává nahrávku, aniž by to byl tvrdý nebo neosobní zvuk, to je v této ceně nejpřekvapivější a i právě cenou dané mimořádné nároky Quarta naplní - je to tak čistý, tak transparentní, tak přesný a tak pevný zvuk, že zprvu působí vlastně až tak nějak obyčejně, tak jaksi "normálně", ale čím pozorněji posloucháte, tím hlouběji, hlouběji a hlouběji do nahrávky se vnoříte a najednou vnímáte mezi sboristy nejen mužské a ženské hlasy, ale zvládnete rozlišit i RŮZNÉ ženské a mužské hlasy, vnímáte sebejistě pevný a barevný tón varhan se spoustou vzduchu, který svým tlakem rozhybává nebo třeba to, kterak se od kamenné klenby vrací zpět tak přesvědčivě podané echo, že máte pocit, že strop je o hodně výš nad vámi, než vám říkají oči. Je to organicky spojený, přirozený a přitom geniálně čistý zvuk, v němž už je všechno co být má a ještě k tomu naservírováno v přesvědčivě realistickém balení.

Také u podání prostoru se všechno zdá být zvládnuté - Stingova "Englishman in New York" ("Die Perfekte Räumlichkeit" | 2010 | stereoplay | 10/2010) zněla bez jediné vazby na ozvučnice, které se staly jen v prostoru stojícími kusy nábytku, kolem nichž se hudba rozprostírala. Zvuk je velký, ale přiměřeně, ne nějak efektně nebo

na fouknutě, je mnohem spíše soustředěný a je z něj cítit pečlivé sfázování měničů, takže výsledný zvuk tvoří mimořádně a v praxi už bezchybně homogenní plochu s šířkou a hloubkou, evokující onen pocit monitorové zaostřenosti - je tu soustředěnost a konkrétnost vlastní mnohem spíše menším dvoupásmovkám, zde ale v poněkud větším měřítku.

V Xavianu nezapomněli celkově spíše skutečně technicky precizním, přesným a analytickým Quartám vtisknout i kus toho "svého" zvuku (byť ne za cenu degradace jakékoliv vlastnosti typu rozlišení, dynamiky apod., zdá se) - třeba Smetanův cyklus "Má Vlast" v podání London Symphony Orchestra, nahraném na CD pro Society of Sound od Bowers&Wilkins zní přes onu vši technickou brilanci i naprosto nekonfliktně. Nepochybně je to také o tom, že skvělá nahrávka tu skvěle zní, ale užijete si působivou bohatost barev, užijete si přirozeně působící tonalitu jednotlivých nástrojů, ale také jejich delikátní jemnost v tichých pasážích nebo dramatickou sílu, která zaduní sedačkou v pasážích živějších.

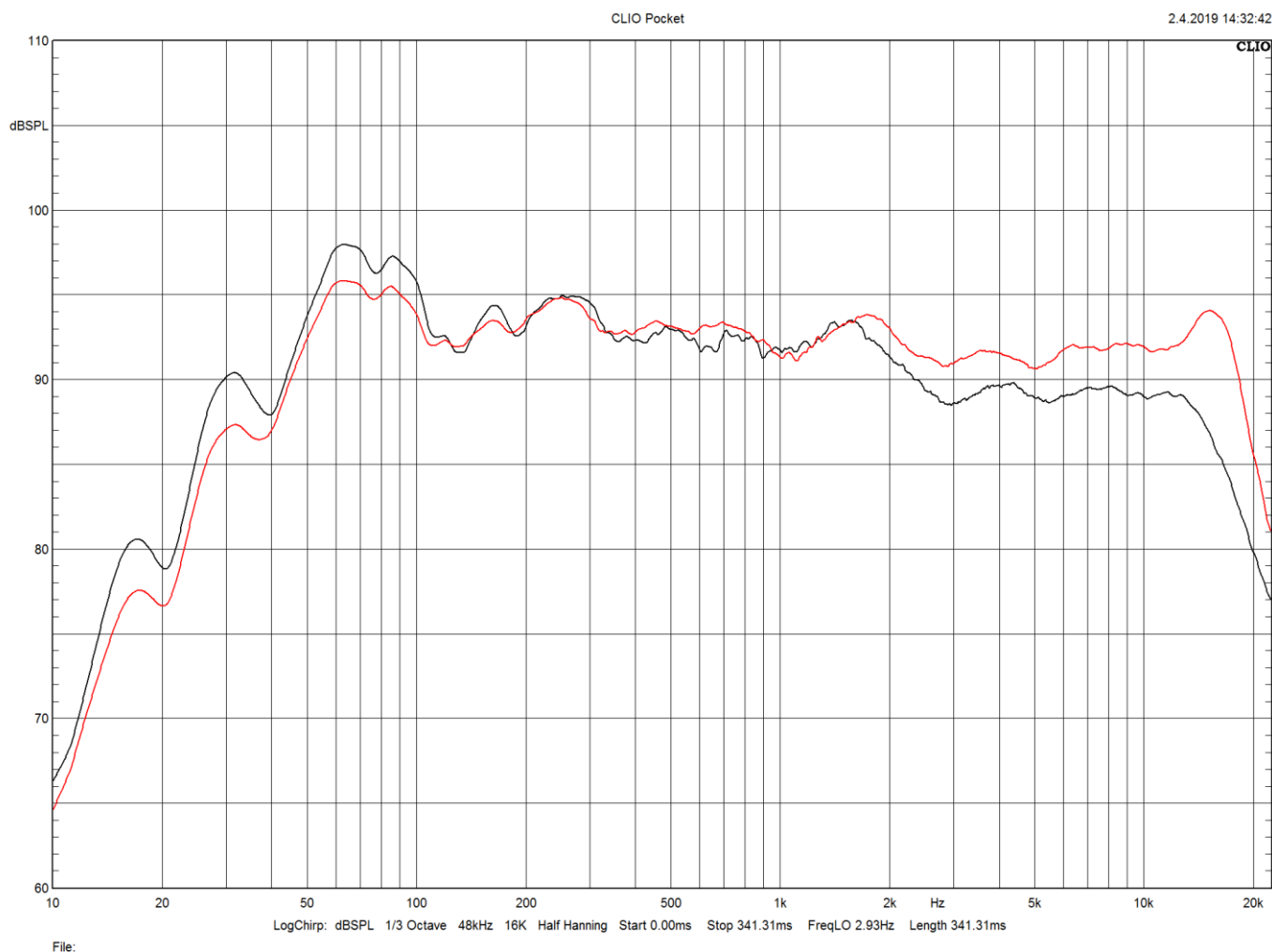
Jako kdyby Quarta už dosáhla oné příčky s nápisem "takhle už to v praxi stačí", je tu energie, je tu detail, je tu pořádek a je to všechno v mixu, z něhož nic neční a nic mu neschází - pokud Quartám dáte adekvátní elektroniku, odmění se schopností hrát s neměnným charakterem od úrovně šepotu až po nepříliš dlouho snesitelné hlasitosti a všude zůstávají čisté, spořádané, realistické a jedním slovem dospělé. Xavian Quarta nejsou reprosoustavy pro každého - jednak mají svébytnou estetiku, která navazuje na doby, které jsou už dlouho jen vzpomínkou, jednak ale i zvukově nejsou Quarta příliš typické Xavian (byť jistou stopu v sobě samozřejmě stále nesou). Jsou to ve své třídě mimořádně přesné, mimořádně čisté, mimořádně analytické a mimořádně konkrétně hrající reprosoustavy, do jejichž zvuku se musíte proposlouchat, musíte přistoupit na jejich styl prezentace a musíte přijmout jejich upřímnost. Pokud se v jejich bezprostřední autentičnosti ale najdete, odmění se vám skutečně hlubokým vhledem do hudby a rozkrytím nahrávek (a řetězců...) až na kost. Ostatně - i proto je jedno z jmen v objednávkovém pořadníku i autora tohoto textu, který jim tedy nemůže dát osobnějšího a vřelejšího doporučení...

MĚŘENÍ - FREKVENČNÍ ODEZVA + IMPEDANCE + WATERFALL

Měření frekvenční charakteristiky probíhalo ze vzdálenosti 1 m v ose mezi tweeterem a středotónovým měničem a to v uzavřeném semireverberantním prostoru s podlahovou plochou cca 50 metrů čtverečních, standardním zatlumením (koberce, velké plochy sedaček, rozlehlá knihovna, podhled vyplněný vatou, záclony a těžké závěsy,...), byť bez rozsáhlých akustických úprav.

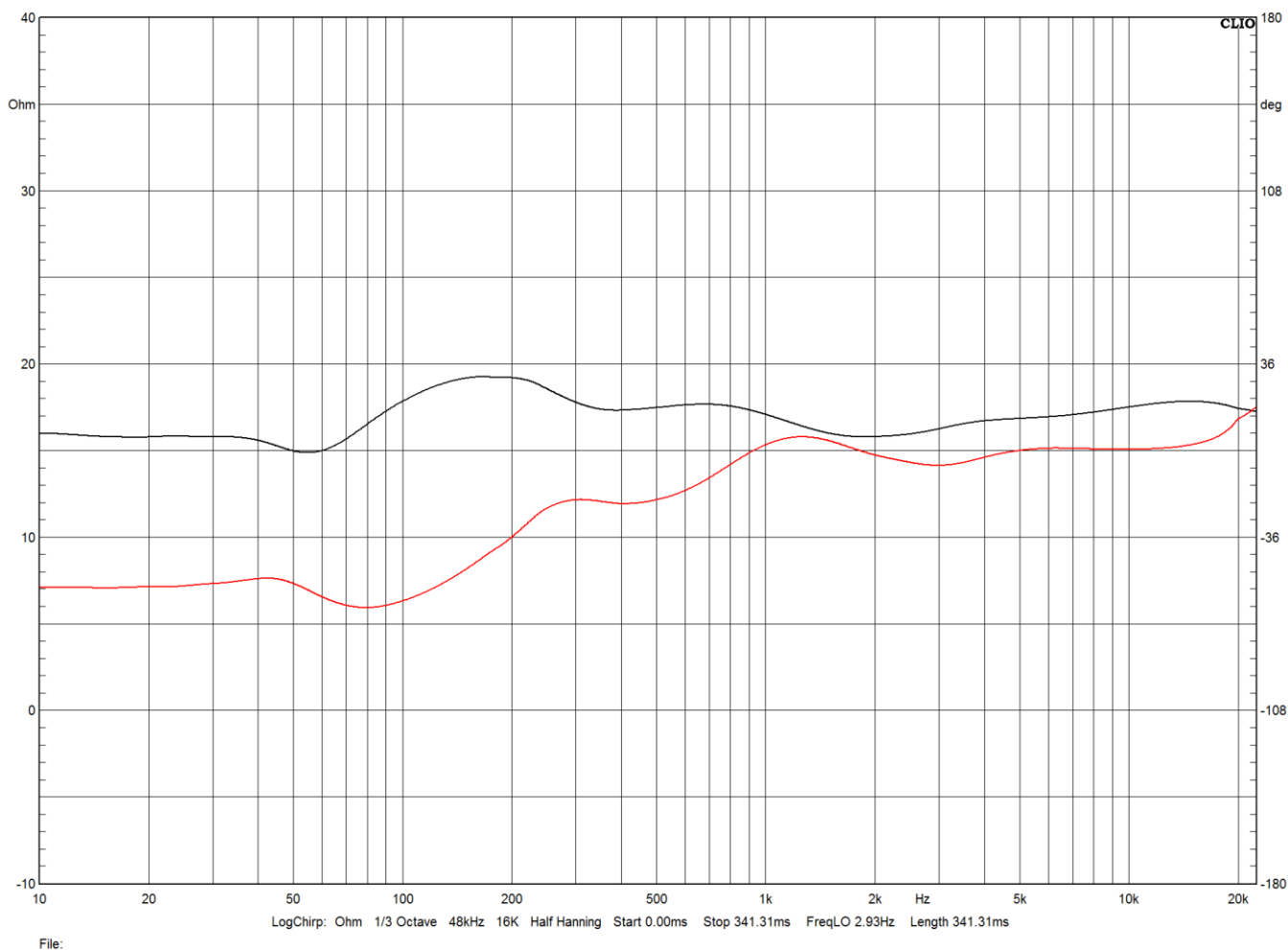
Měření lze pokládat za 100% věrohodné v pásmu 200 Hz a výše, v pásmu 10 - 200 Hz je vidět vliv akustiky místnosti. Měřeno bylo pomocí software Clio Pocket a kalibrovaného mikrofону, reprosoustavy byly umístěny na pevném soklu cca půl metru nad zemí (v případě regálových modelů samozřejmě na stojanech) a co nejdále od stěn to bylo možné.

Software neměří anechoickou odezvu, ale frekvenční odpověď s přihlédnutím k zůstatku energie v čase - jde tedy nikoliv o změněný teoretický ideál toho, co reprosoustavy umí, ale o to, jak se reprosoustavy chovaly v konkrétních akustických podmínkách.

Frekvenční odezva - v ose (červená) a pod úhlem 30° (černá)

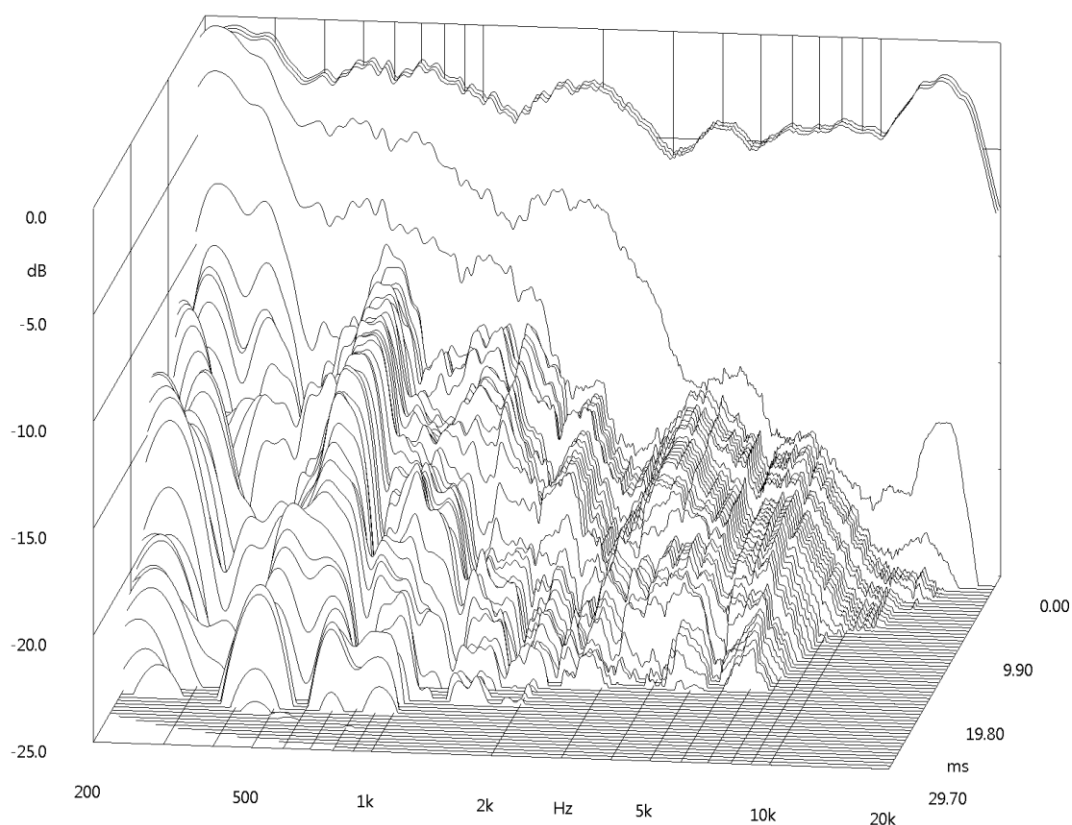
Tak jako u většiny firemních modelů, i zde najdeme mírnou větší energii v pásmu středobasové části spektra, než v té výškové. V ose je nicméně vidět, že přes svou uzavřenou koncepci a prostor ne úplně přijící basové odezvě díky prkenné podlaze bez izolace od spodní místnosti nastupují reprosoustavy na cca 30 Hz a v plné síle hrají od 45 Hz. Od této meze je pak frekvenční odpověď velmi solidně vyrovnaná, je cítit příděch energie mezi 50 a 100 Hz, díky čemuž Quarta nezní suše a celkově má frekvenční odpověď lehounkou tendenci "naklonění" k výškám. Vysokotónový měnič pak pod úhlem ztratí trochu energie, ale celkové chování je prostě propadů či zdvihů až na drobný peak na 15 kHz.

File:

Impedance (červená) a elektrická fáze (černá)

Na průběhu impedance je vidět, že výrobce si dal hodně záležet na výhybce. Nejnižší bod křivky se jen letmo dotýká 6 ohm, jinak je to bezpečně osmiohmová reprosoustava, zcela prostá na kterékoliv frekvenci byť jen náznaku rezonance kabinetu či působícího stojatého vlnění uvnitř skříně. Také elektrická fáze je perfektně "seřizená" a drží se zásadně v kladných hodnotách a je prostá jakýchkoliv prudkých výkyvů. Po této stránce jsou Quarta mimořádně vyvedené a propracované.

CSD: 1/3 Octave Spectra No. 60 Time Step 0.495ms Rise Time 0.150ms

File:

Waterfall

VHODNÁ MÍSTNOST

MALÁ [<- 20m²] [+/-] | STŘEDNÍ [-> 20m² / <- 40m²] [✓] | VELKÁ [-> 40m²] [✓]

Kč 256 019,-

Kč 19 019,- - 30 cm stojany Quarta Stand

KLADY

- + neuvěřitelná informativnost v celém pásmu, ale překvapující zejména na basech
- + mimořádně rigidní ozvučnice
- + odvážně a opravdu funkčně oprášený koncept klasické reprosoustavy
- + krásné povrchové dýhy
- + pevné a konkrétní podání prostoru
- + v konkurenci podobně hrajících opravdu atraktivní cenovka
- + živý a dýchající zvuk i z uzavřené ozvučnice
- + snadná instalace v prostoru

ZÁPORY

- je to přeci jen specifický druh reprosoustavy - zvukově i esteticky

PRODÁVÁ: Xavian | www.xavian.cz | <https://eshop.xavian.cz>

pro e-magazín Hi-Fi Voice / www.hifi-voice.com / napsal Daniel Březina